

Правління Національного банку України
ПОСТАНОВА

06 березня 2022 року

Київ

№ 39

Про врегулювання діяльності учасників ринку
небанківських фінансових послуг,
небанківських фінансових груп, учасників
платіжного ринку, колекторських компаній та
юридичних осіб, які отримали ліцензію на надання
банкам послуг з інкасації

Відповідно до статей 7, 15, 55¹ Закону України “Про Національний банк України”, статей 19, 21, 28 Закону України “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг”, статті 36 Закону України “Про страхування”, статті 26 Закону України “Про кредитні спілки”, статей 9, 10 та 12 Закону України “Про платіжні системи та переказ коштів в Україні”, Закону України “Про правовий режим воєнного стану”, Закону України від 24 лютого 2022 року № 2102-ІХ «Про затвердження Указу Президента України “Про введення воєнного стану в Україні”», Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні”, з метою забезпечення безпеки та фінансової стабільності фінансової системи, запобігання кризовим явищам у період запровадження воєнного стану та мінімізації негативного впливу наслідків військової агресії Російської Федерації проти України Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Поширити вимоги цієї постанови на:

1) учасників ринку небанківських фінансових послуг, нагляд за діяльністю яких здійснює Національний банк України (далі – учасники ринку небанківських фінансових послуг):

небанківські фінансові установи;

юридичних осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги;

осіб, що надають посередницькі послуги на ринках фінансових послуг;

фізичних осіб-підприємців, які надають фінансові послуги;

постійні представництва у формі філій іноземних страхових компаній, які одержали в установленому порядку ліцензію на здійснення страхової діяльності;

2) небанківські фінансові групи, нагляд на консолідованій основі за якими здійснює Національний банк України (далі – Національний банк);

3) платіжні організації платіжних систем, учасників-резидентів платіжних систем, операторів послуг платіжної інфраструктури;

4) колекторські компанії;

5) юридичних осіб, які отримали ліцензію Національного банку на надання банкам послуг з інкасації.

2. Національний банк не застосовує до осіб, зазначених у пункті 1 цієї постанови, заходів впливу за порушення:

1) строків подання звітності, установлених Правилами складання та подання звітності учасниками ринку небанківських фінансових послуг до Національного банку України, затвердженими постановою Правління Національного банку України від 25 листопада 2021 року № 123;

2) строків подання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності за 2021 рік, проміжної фінансової звітності та проміжної консолідованої фінансової звітності за 2022 рік, складених на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі, до центру збору фінансової звітності, операційне управління яким здійснює Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку;

3) вимоги щодо наявності власного капіталу, визначеної в пункті 162 розділу II Положення про ліцензування та реєстрацію надавачів фінансових послуг та умови провадження ними діяльності з надання фінансових послуг, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2021 року № 153 (далі – Положення про ліцензування та реєстрацію);

4) вимог щодо подання до Національного банку документів та інформації, передбачених Положенням про ліцензування та реєстрацію;

5) вимог щодо обов'язкового подання до Національного банку та розміщення на власних вебсайтах інформації та документів, передбачених нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до цієї постанови.

3. Національний банк не застосовує до страховиків заходів впливу за порушення обов'язкових критеріїв і нормативів достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, установлених Положенням про обов'язкові критерії і нормативи достатності капіталу та платоспроможності, ліквідності, прибутковості, якості активів та ризиковості операцій страховика, затвердженим

розпорядженням Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 07 червня 2018 року № 850, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 06 липня 2018 року за № 782/32234 (зі змінами).

4. Національний банк не застосовує до кредитних спілок заходів впливу за порушення:

1) обов'язкових фінансових нормативів та вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок, установлених Положенням про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами кредитних спілок, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 19 вересня 2019 року № 1840, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2019 року за № 1186/34157;

2) строків проведення чергових загальних зборів членів кредитної спілки за підсумками 2021 року.

5. Національний банк не застосовує заходів впливу до небанківських фінансових установ, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з надання гарантій, за порушення обов'язкових фінансових нормативів та вимог, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами, установлених Положенням про обов'язкові фінансові нормативи та вимоги, що обмежують ризики за операціями з фінансовими активами фінансових установ, що отримали ліцензію на здійснення господарської діяльності з надання гарантій та поручительств, затвердженим розпорядженням Національної комісії, що здійснює регулювання у сфері ринків фінансових послуг, від 30 травня 2019 року № 980, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 жовтня 2019 року за № 1113/34084.

6. Національний банк не застосовує до небанківських фінансових груп, відповідальної особи, інших учасників небанківської фінансової групи заходів впливу за порушення вимог щодо достатності регулятивного капіталу, складання та подання консолідованої та субконсолідованої звітності та інформації, установлених Положенням про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, затвердженим постановою Правління Національного банку України від 02 грудня 2021 року № 128.

7. Національний банк не застосовує заходів впливу за порушення, визначені в пунктах 2–6 цієї постанови, за умови, що такі порушення виникли починаючи з 24 лютого 2022 року та спричинені негативним впливом військової агресії Російської Федерації проти України на діяльність особи, зазначеної в пункті 1 цієї постанови, та/або її боржників/контрагентів.

8. Особі, зазначеній у пункті 1 цієї постанови/відповідальній особі небанківської фінансової групи, у діяльності якої є порушення, зазначені в пунктах 2–6 цієї постанови, протягом 14 календарних днів із дня завершення дії Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 “Про введення воєнного стану в Україні” (далі – Указ 64/2022) надати Національному банку інформацію про причини порушення та перелік визначених заходів, спрямованих на усунення порушення.

9. Страховик, на якого поширюються вимоги пунктів 2, 3 цієї постанови, зобов’язаний дотримуватись обмежень, а саме не здійснювати:

1) виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам страховика, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди;

2) виплати дивідендів акціонерам/учасникам, крім виплати дивідендів за привілейованими акціями;

3) операцій, які можуть призвести до невиконання нормативів платоспроможності та достатності капіталу та/або нормативу ризиковості операцій.

10. Кредитна спілка, на яку поширюються вимоги пунктів 2, 4 цієї постанови, зобов’язана дотримуватись обмежень, а саме:

1) не здійснювати заміни забезпечення за кредитними договорами, якщо така заміна призводить до збільшення розміру резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за таким кредитним договором;

2) не здійснювати виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам кредитної спілки, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди;

3) не здійснювати збільшення обсягів капітальних інвестицій за основними засобами та нематеріальними активами, які забезпечують діяльність кредитної спілки, але не дають доходу, крім нерухомого майна, що перейшло у власність кредитної спілки на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави;

4) дотримуватися вимог пункту 16 цієї постанови.

11. Небанківська фінансова установа, на яку поширюються вимоги пункту 5 цієї постанови, зобов’язана дотримуватись обмежень, а саме не здійснювати виплати бонусів, премій та інших додаткових матеріальних винагород керівникам небанківської фінансової установи, крім виплат, які є фіксованими складовими винагороди, а також дотримуватися вимог пункту 17 цієї постанови.

12. Національний банк має право прийняти рішення про застосування до особи, зазначеної в пункті 1 цієї постанови, відповідальної особи небанківської фінансової групи, інших учасників небанківської фінансової групи заходів впливу в разі невиконання вимог цієї постанови та/або якщо надана інформація не забезпечує доведення того, що порушення, зазначені в пунктах 2–6 цієї постанови, спричинені негативним впливом наслідків військової агресії Російської Федерації на діяльність особи, зазначеної в пункті 1 цієї постанови, та/або її боржників/контрагентів.

13. Кредитні спілки мають право не видавати:

1) внески (вклади) за договорами про залучення строкового внеску (вкладу) та нараховані проценти за цими внесками (вкладами) до закінчення строку їх дії;

2) додаткові пайові внески членам кредитної спілки в разі звернення про їх видачу.

14. Кредитні спілки обмежують видачу готівкових грошових коштів у національній валюті України в обсязі не більше 100 000 грн кожному члену кредитної спілки на добу.

15. Кредитні спілки мають право встановлювати граничну суму видачі готівкових грошових коштів у національній валюті України на добу на кожного члена кредитної спілки за умови дотримання обмеження, передбаченого в пункті 14 цієї постанови.

16. Кредитним спілкам заборонити:

1) здійснення операцій із пов'язаними з кредитною спілкою особами в частині укладання нових кредитних договорів, укладання договорів про внесення змін до кредитних договорів щодо збільшення строків користування активами та/або збільшення сум кредиту;

2) дострокове повернення внесків (вкладів) членам кредитної спілки, які є пов'язаними з кредитною спілкою особами, за договорами про залучення строкового внеску (вкладу) та нараховані проценти за цими внесками (вкладами) до закінчення строку їх дії;

3) видачу додаткових пайових внесків членам кредитної спілки, які є пов'язаними з кредитною спілкою особами, у разі звернення про їх видачу;

4) здійснювати розподіл нерозподіленого прибутку в будь-якій формі (уключаючи на пайові внески у вигляді процентів), крім спрямування такого прибутку на збільшення резервного капіталу.

17. Небанківським фінансовим установам, які отримали ліцензію на провадження господарської діяльності з надання гарантій, заборонити здійснення операцій із пов'язаними особами в частині укладання нових договорів про надання гарантій, укладання договорів про внесення змін до договорів про надання гарантій щодо збільшення строків користування гарантією та/або збільшення розміру гарантії.

18. Визначити такі особливості застосування Положення про ліцензування та реєстрацію:

1) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих до 24 лютого 2022 року в межах процедур, визначених Положенням про ліцензування та реєстрацію, зупиняється з 24 лютого 2022 року та поновлюється з наступного робочого дня після дати завершення дії Указу 64/2022 без повідомлення про це заявника;

2) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих починаючи з 24 лютого 2022 року до завершення дії Указу 64/2022 в межах процедур, визначених Положенням про ліцензування та реєстрацію, розпочинає перебіг з першого робочого дня, наступного за датою завершення дії Указу 64/2022, без повідомлення про це заявника;

3) голова правління (одноосібний виконавчий орган), голова та члени наглядової ради, головний бухгалтер об'єднаної кредитної спілки, страховика, призначені після 01 січня 2022 року, вступають на посаду до отримання погодження з боку Національного банку. Документи щодо погодження таких осіб подаються до Національного банку протягом місяця з дати завершення дії Указу 64/2022;

4) надавач фінансових послуг надає Національному банку інформацію про керівника, головного бухгалтера, ключову особу, відповідального працівника, передбачену Положенням про ліцензування та реєстрацію, у випадках, визначених у пункті 449 глави 55 розділу IX Положення про ліцензування та реєстрацію, що виникли до 24 лютого 2022 року та протягом дії Указу 64/2022, протягом 10 робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022;

5) особа, яка після 01 січня 2022 року та протягом дії Указу 64/2022 набула істотної участі в страховику або збільшила свою істотну участь до рівня, визначеного в пункті 205 глави 22 розділу III Положення про ліцензування та реєстрацію, має право в зазначений період, а також протягом місяця з дати завершення дії Указу 64/2022 та під час розгляду Національним банком відповідного пакета документів користуватися правом голосу придбаних акцій (часток) та брати участь в управлінні страховиком до отримання письмового погодження Національного банку. Документи щодо погодження таких осіб

подаються до Національного банку протягом місяця з дати завершення дії Указу 64/2022;

6) надавачі фінансових послуг у разі виникнення до 24 лютого 2022 року та протягом дії Указу 64/2022 змін та/або доповнень до інформації, передбаченої в пункті 488 глави 59 розділу X Положення про ліцензування та реєстрацію, подають відповідну інформацію та документи протягом 15 робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022;

7) власник істотної участі в небанківській фінансовій установі в разі зміни відомостей, що подавалися до Національного банку в анкеті фізичної особи або анкеті юридичної особи після 01 січня 2022 року та протягом дії Указу 64/2022, повідомляє про це Національний банк протягом 20 робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022;

8) надавачі фінансових послуг до завершення дії Указу 64/2022 мають право відкривати та здійснювати діяльність через відокремлені підрозділи до подання до Національного банку заяви про включення до Державного реєстру фінансових установ/Реєстру осіб, які не є фінансовими установами, але мають право надавати окремі фінансові послуги (далі – Реєстр) відповідно до пункту 502 глави 63 розділу X Положення про ліцензування та реєстрацію. Документи, передбачені в пункті 502 глави 63 розділу X Положення про ліцензування та реєстрацію, подаються до Національного банку протягом 10 робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022;

9) надавач фінансових послуг у разі зміни інформації про свій відокремлений підрозділ, яка міститься у відповідному Реєстрі, подає до Національного банку заяву, передбачену в пункті 502 глави 63 розділу X Положення про ліцензування та реєстрацію, протягом 15 робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022;

10) надавач фінансових послуг у разі припинення діяльності свого відокремленого підрозділу до 24 лютого 2022 року та протягом дії Указу 64/2022, подає до Національного банку документи, передбачені в пункті 506 глави 63 розділу X Положення про ліцензування та реєстрацію, протягом трьох робочих днів із дати завершення дії Указу 64/2022.

19. Визначити такі особливості застосування нормативно-правових актів Національного банку, зазначених у додатку до цієї постанови:

1) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих до 24 лютого 2022 року в межах процедур, визначених нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до цієї постанови, зупиняється з 24 лютого 2022 року та поновлюється з наступного робочого дня після дати завершення дії Указу 64/2022 без повідомлення про це заявника;

2) строк розгляду інформації та пакетів документів, поданих починаючи з 24 лютого 2022 року до завершення дії Указу 64/2022 в межах процедур, визначених нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до цієї постанови, розпочинає перебіг з першого робочого дня, наступного за датою завершення дії Указу 64/2022 без повідомлення про це заявника.

20. Особи, зазначені в пункті 1 цієї постанови, у разі виникнення до 24 лютого 2022 року та в період дії Указу 64/2022 підстав для подання інформації та документів, передбачених Положенням про ліцензування та реєстрацію, а також нормативно-правовими актами Національного банку, зазначеними в додатку до цієї постанови, подають відповідну інформацію та документи протягом 15 робочих днів із дати закінчення дії Указу 64/2022.

21. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на заступників Голови Національного банку Сергія Ніколайчука та Ярослава Матузку.

22. Визнати такою, що втратила чинність, постанову Правління Національного банку України від 26 лютого 2022 року № 24 “Про врегулювання діяльності фінансових установ”.

23. Постанова набирає чинності з дня її офіційного опублікування.

Голова

Кирило ШЕВЧЕНКО

Інд. 33

Перелік нормативно-правових актів Національного банку

1. Положення про порядок видачі небанківським фінансовим установам, операторам поштового зв'язку ліцензій на здійснення валютних операцій, затверджене постановою Правління Національного банку України від 09 серпня 2002 року № 297, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 29 серпня 2002 року за № 712/7000 (зі змінами).
2. Положення про порядок реєстрації платіжних систем, учасників платіжних систем та операторів послуг платіжної інфраструктури, затверджене постановою Правління Національного банку України від 04 лютого 2014 року № 43, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 05 березня 2014 року № 348/25125 (зі змінами).
3. Положення про порядок видачі юридичним особам ліцензії на надання банкам послуг з інкасації, затверджене постановою Правління Національного банку України від 24 грудня 2015 року № 926 (зі змінами).
4. Положення про порядок видачі ліцензії на переказ коштів у національній валюті без відкриття рахунків, затверджене постановою Правління Національного банку України від 17 серпня 2017 року № 80 (у редакції постанови Правління Національного банку України від 24 грудня 2020 року № 168) (зі змінами).
5. Положення про порядок видачі ліцензії на торгівлю валютними цінностями, затверджене постановою Правління Національного банку України від 26 березня 2021 року № 26.
6. Положення про вимоги до структури власності надавачів фінансових послуг, затверджене постановою Правління Національного банку України від 14 квітня 2021 року № 30.
7. Положення про реєстрацію колекторських компаній, затверджене постановою Правління Національного банку України від 09 липня 2021 року № 75.
8. Положення про порядок нагляду на консолідованій основі за небанківськими фінансовими групами, затверджене постановою Правління Національного банку України від 02 грудня 2021 року № 128.